

CORNELIS DOUWES

233 Maart 2023

Cornelis Douwes is het maritiem magazine van de Vereniging van Oud-leerlingen der Zeevaartschool Terschelling (VOZT). Verschijnt viermaal per jaar.

Dagelijks bestuur VOZT:

A.L. Gorter, voorzitter
A. Schmidt, secretaris
M. Feenstra-Hoogstra, penningmeester

Redactie Cornelis Douwes:

W. van Leunen (eindredactie)
(06-20765170)
redactiecd@gmail.com
E.L. Veldkamp
(evatechnical@gmail.com)
B.J. Heikoop
(bjheikoop@hotmail.com)
E. Rob (e.rob@stadlandet.nl)
C.A. den Rooijen
(cormarg@planet.nl)
R. Sapulete
(robinsapulete@hotmail.com)
J.J. Stienstra
(jetsestiensstra@hotmail.com)
G. van der Wilt
(gabrielavanderwilt@gmail.com)

Redactie ondersteuning:

S.S. Cross
W. van der Graaf-Kwakkel

Redactie website VOZT:

G. Koerts
g.koerts@planet.nl

Advertenties:

H. Flameling
Tel: 0562-442408
h.flameling@planet.nl

Ledenadministratie VOZT:

H. Flameling
Tel: 0562-442408
h.flameling@planet.nl

Communicatie:

VOZT en Cornelis Douwes
Postbus 36
8880 AA West-Terschelling
Internet: www.vozt.nl
E-mail: bestuurvozt@gmail.com

Betalingen:

Neem voor bankgegevens contact op met de ledenadministratie.

Vormgeving: H. Drost
Druk: Flevodruk Harlingen B.V.
Kanaalweg 72
8861 KG Harlingen
Tel: 0517-430043

Op de omslag:

'Multraschip Protector'
(foto: Multraship)

IN DIT NUMMER

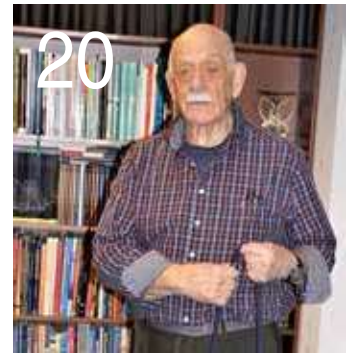
Het levensverhaal van Wim Nossent. Hij was de oudste aanwezige op de reünie. Het was 60 jaar geleden dat hij over de drempel van de (oude) WBS stapte. Hij stond aan de wieg van de WBSociëteit. Tijd om eens terug te kijken en zijn verhaal in ons blad op te tekenen.

Toezicht op de windmolens op zee. Onze nieuwste redactie aanwinst Robin Sapulete verdiepte zich in het toezicht op onze Nederlandse windparken en welke middelen daarvoor beschikbaar zijn.

Hoe ga je om met ... Zoals u misschien nog weet werd tijdens de laatste jaarvergadering gevraagd naar de schenkingen aan de VOZT die vroeger het schoolgebouw sierden. Willem Jan Westerbeek (GK 4062) bood aan daar eens in te duiken en in dit artikel zijn bevindingen, die uiteindelijk uitmondten in 7 vragen aan de lezer. U kunt dus aan het werk.

Fanø. Onze voorzitter begaf zich eind vorige zomer richting Denemarken en ontdekte daar een prachtig Waddeneiland met toeristische ontwikkelingen die een waarschuwing voor die van ons in zouden moeten houden. Als u nog plannen moet maken ... misschien een idee.

Wakashio drama sleept zich voort. Al voor de derde keer komt Cornelius A. den Rooijen met nieuwe informatie betreffende dit milieu-drama. Het is bijzonder hoe dit ongeluk nog steeds tot nieuwe problemen leidt.

20

24

28

39

50

RUBRIEKEN

- 8 Het Wakend Oog
- 10 Van het bestuur
- 12 Maritiem Instituut
- 14 Willem Barentsz Sociëteit
- 15 Personalia
- 16 Nostalgie
- 17 Tentoonstellingsnieuws
- 18 Hoe is het nu met...
- 18 Hoe is het nu met...
- 32 Middenplaat
- 49 Het recept
- 54 Maritiem Actueel
- 58 Papieren Parade

MARITIEME AGENDA

31 maart 2023

Bedrijvendag MIWB
MIWB – West-Terschelling
www.miwb.nl

9-11 mei 2023

World Hydrogen Summit
Ahoy, Rotterdam
www.world-hydrogen-summit.com

20 – 22 juni 2023

Autonomous Ship Expo
and Conference 2023
RAI, Amsterdam
www.autonomousshipexpo.com

Heel 2023

Hanzejaar
www.visithanzesteden.nl

Altijd afhankelijk van maatregelen en voorschriften, informeer vooraf

Elke derde vrijdag van de maand:
Sociëteit Oud-WBS'ers
Hotel Oepkes,
West-Terschelling

Toezicht op de windmolens op zee

De Noordzee voorziet al decennia in onze vraag naar energie. Vanaf de jaren 70 werd het Nederlandse continentaal plat verrijkt met productieplatformen en een wirwar van pijpleidingen voor de toelevering van olie en gas. Tegenwoordig is de winning uit deze putten minder populair en wordt de ruimte geleidelijk herzien naar een inrichting voor energiewinning uit de onuitputbare bron boven het water. Vanaf 2005 verschenen bij Egmond aan Zee de eerste 36 windmolens aan de horizon en er zouden nog honderden volgen. Waar de productieplatformen een beperkt risico geven voor de veiligheid van de scheepvaart, neemt dit risico sterk toe door de ontwikkeling van windparken met grote oppervlaktes rondom de vaarroutes. Aan de Kustwacht de taak om het veiligheidsniveau op de Noordzee te behouden.

FUNCTIE VAN DE KUSTWACHT

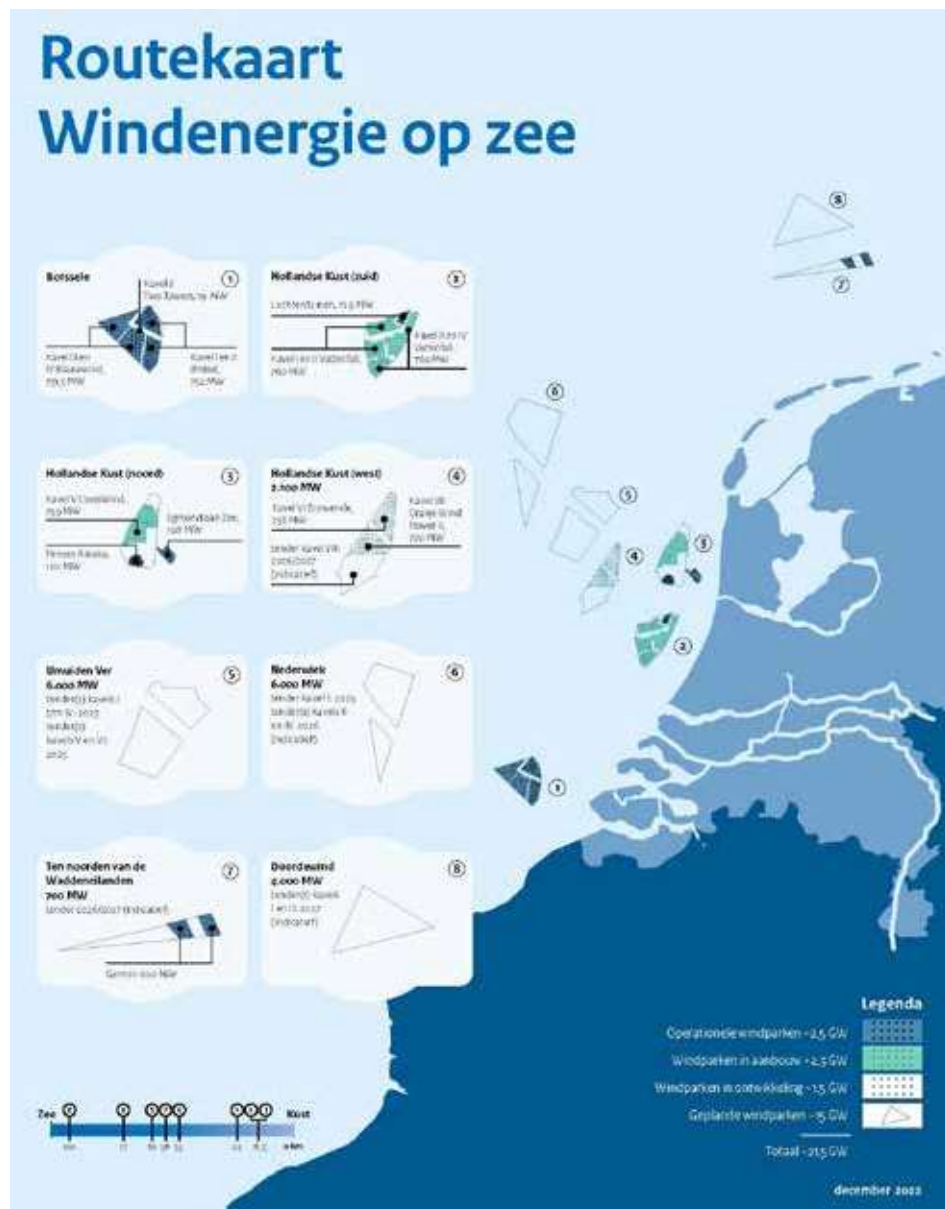
De Kustwacht is onze steun en toeverlaat op de Nederlandse wateren. Zowel op de Noordzee als op de binnenwateren dragen zij zorg voor de veiligheid van mensen, dieren, schepen en vliegtuigen. De taken van de Kustwacht zijn opgedeeld in drie onderdelen: hulpverlening, handhaving en security.

De hulpverleningstaak betreft hoofdzakelijk zoek- en reddingsacties naar vermiste schepen of vermiste personen die overboord zijn geslagen of met een surfplank zijn afgedreven van de kust. Daarnaast assisteert de Kustwacht bij zoekacties van vermiste vliegtuigen en helikopters boven Nederlandse wateren. Ook het bestrijden van rampen en incidenten valt onder de hulpverlening. Dit kan bijvoorbeeld zijn: het bestrijden van olierampen, het assisteren van een stuurloos schip of het lokaliseren van overboord geslagen containers en het verstrekken van informatie hierover aan het scheepvaartverkeer.

Binnen de handhavingstaak valt het toezicht op het naleven van de regels op zee. Dit doen ze door middel van het uitvoeren van controles aan boord, om vast te stellen of de uitrusting, documenten en bemanning in orde zijn; visserijcontrole op vistuig, vismethoden en vissoorten op locaties waar er wordt gevestigd, en het signaleren van afwijkend vaargedrag ter voorkoming van criminele activiteiten.

De jongste taak van de Kustwacht is het waarborgen van 'maritime security'. Hiermee wordt bescherming geboden aan installaties, havens en verkeer op de Noordzee tegen moedwillige bedreigingen en verstoringen. Denk hierbij aan een aanslag op de infrastructuur - zoals we vorig jaar gezien hebben op gasleidingen in de Oostzee - of minder zichtbare bedreigingen zoals een cyberaanval. Door de toenemende dreiging is deze taak steeds belangrijker geworden en sinds 2018 één van de drie hoofdtaken van de Kustwacht.

Voor het uitvoeren van deze taken beschikt de Kustwacht, samen met haar partners Rijkswaterstaat en de KNRM, over allerlei eenheden, zowel rijdend, varend als in de lucht. Sinds kort is de vloot uitgebreid met twee nieuwe

Windpark Borssele

helikopters, een nieuw vliegtuig en twee Emergency Response & Towing Vessels, ofwel noodhulpslepers, de 'Multtraship Commander' en de 'Multtraship Protector'.

WIND OP DE NOORDZEE

Het Nederlandse deel van de Noordzee wordt voor vele doeleinden gebruikt. Naast dat het een druk vaargebied is, wordt het gebruikt voor visserij, recreatie en energievoorziening. Dit laatste was hoofdzakelijk door middel van olie en gaswinning op de 160 productielocaties, maar tegenwoordig en de komende jaren wordt een steeds groter gebied toegewezen aan windmolenparken. Onze Noordzee leent zich namelijk uitstekend voor windmolens, doordat er een gunstig windklimaat heerst. Daarnaast is er een geringe waterdiepte, waardoor er relatief goedkoop gebouwd kan worden en er is een goede infrastructuur met vele grote havens en grote industriële energieverbruikers in de nabijheid.

Dit betekent niet dat de windenergie uitsluitend voor deze grootgebruikers bestemd is. De molens op zee moeten een duurzame, betrouwbare en betaalbare energievoorziening beschikbaar maken voor iedereen, om zo bij te dragen aan het behalen van de doelen van het klimaatakkoord in Parijs en om ons op een duurzame manier minder afhankelijk te maken van internationale energie. De doelstelling van het klimaatakkoord is om in 2030 jaarlijks 49 Terawattuur (TWh) aan windenergie op zee te produceren. Hier is een capaciteit voor nodig van 11,5 Gigawatt (GW). Vorig jaar is besloten om verder te gaan dan deze doelstelling door in 2030 zelfs een capaciteit op zee te realiseren van 21 GW.

Om het in perspectief te brengen: 21 Gigawatt is 21.000 Megawatt, is 21 miljoen Kilowatt, is 21 miljard watt. Dat kunnen we terugbrengen naar huishoudens of gloeilampen, maar aangezien de gemiddelde Discovery Channel kijker het liefst alles vergelijkt met voetbalvelden lijkt dat logischer. Voor het verlichten van 1 voetbalveld zijn 16 lampen van 2000 watt nodig, dus totaal 32.000 watt. Met andere woorden: de doelstelling is om in 2030 een windenergie capaciteit op zee te realiseren die goed is voor het verlichten van 656.250 voetbalvelden.

Prachtige plannen en vooruitzichten voor de komende 7 jaar, maar de eerlijkheid gebiedt te melden dat momenteel nog maar een tiende (2,5 GW) van de windmolens binnen deze doelstelling operationeel in werking is op de Noordzee

'Guardian' op wacht

'Multtraship Commander', ex 'ALP Ace', ex 'Magnus'

'Multtraship Protector' in haar jongere jaren als 'Taurus'

'ALP Ippon' ex "Taurus" en voordat ze 'Multtraship Protector' werd

en nog eens een tiende (2,3 GW) in aanbouw. Ofwel een schamele 150.000 voetbalvelden. Er is werk aan de winkel. Werk om de eerdere doelstelling van 11,5 GW in 2030 te behalen en zeker werk om de uitgebreide doelstelling van 21 GW te behalen.

MOSWOZ

Door de steeds voller wordende infrastructuur op de Noordzee zijn de bestaande windparken en de parken in aanbouw een gevaar voor de zeevaart en andersom. Rijkswaterstaat doet onderzoek naar de effecten op de scheepvaartveiligheid van windparken op zee en heeft hiervoor het MOSWOZ-programma opgezet: het Monitorings- en Onderzoeksprogramma Scheepvaartveiligheid Wind op Zee. Met als uitgangspunt om het veiligheidsniveau te behouden en waar maar mogelijk zelfs te verbeteren.

Uit onderzoek van het Marin blijkt dat de kans op aanvaringen van schepen op windturbines aanzienlijk toeneemt met de komst van de nieuwe windparken. Ondanks dat het onderzoek nog niet is afgerond, zijn er binnen het MOSWOZ-programma al maatregelen genomen om dit risico te beperken, zoals extra sensoren op de windparken en turbines en vooral de inzet van noodsleepcapaciteit.

NOODHULPSLEPERS NOORDZEE

De Kustwacht voorziet in de noodsleepcapaciteit op de Noordzee, hiertoe charteren ze

schepen van Multtraship Towage & Salvage. De 'Guardian' volbrengt deze taak alweer 10 jaar. Zij ligt gestationeerd in Den Helder en bij windkracht 5 of hoger vaart zij uit om een strategische positie in te nemen boven de Waddeneilanden. Daar ligt ze dan paraat om zo snel mogelijk ter plaatse te kunnen komen om eventuele incidenten te voorkomen.

Daarnaast werden sleepers van ALP de afgelopen jaren tijdelijk ingezet voor deze functie, tijdens de onderhoudsperiodes van de 'Guardian', maar ook als aanvullende kracht nabij de windparken. Doordat mede vanuit het MOSWOZ-programma blijkt dat de behoefte aan noodhulpsleepers bij windparken niet alleen tijdelijk, maar ook voor de lange termijn een oplossing moet bieden, is besloten om twee vaste schepen voor deze functie aan te stellen.

'MULTRASHIP COMMANDER' EN 'MULTRASHIP PROTECTOR'

In opdracht van Harms Berging werden in 2006 twee ankerbehandelingsleepboten gebouwd bij de Mutzelfeldtwerf in Cuxhaven (Duitsland), omdat de vraag naar sleepboten voor het verplaatsen en positioneren van olieplatformen in die tijd groot was. Het waren identieke schepen. Met een afmeting van 58 bij 15 meter waren ze zeer wendbaar en compact, maar toch uitgevoerd met een trekkracht van 207T (Bollard Pull). De eerste kwam eind 2006 in de vaart en werd gedoopt als 'Magnus' (IMO 9344966). Een paar maanden later was ook de 'Taurus'

(IMO 9344978) klaar voor het zware werk.

De eerste jaren waren glorieus en het water werd dun gevaren door de 'Magnus', 'Taurus' en andere schepen van hun soort. Ook het Rotterdamse ALP Maritime Services, dat in 2010 is opgericht, deed vanaf het begin vaak een beroep op de Duitse schepen van Harms. In 2014 besloot ALP ook zelf scheepseigenaar te worden, door vier lange-afstand sleepers te bouwen in Japan. ALP noemde haar schepen naar posities binnen een voetbalelftal: 'Forward', 'Keeper', 'Defender' en 'Striker'. Daarnaast namen zij ook nog eens zes sleepers van Harms over, waaronder de 'Magnus' en 'Taurus'. In 2015 werden beide schepen voorzien van een nieuwe naam en verflaagd met 3 letters op de huid. In tegenstelling tot de rest van de vloot, behoorden deze schepen niet tot de basisopstelling en werden ze vernoemd naar overwinnende gebeurtenissen in de sport. De 'Magnus' werd 'Alp Ace' en de 'Taurus' werd 'Alp Ippon'.

Ook onder Nederlandse vlag wisten de schepen nog vele projecten te volbrengen, al brak er voor de gehele offshore en sleepvaart een mindere periode aan. Vanaf 2020 werden de 'Alp Ace', 'Alp Forward' en 'Alp Ippon' afwisselend ingezet als noodhulpsleper voor de Kustwacht. In eerste instantie ter vervanging van de 'Guardian' tijdens onderhoudsperiodes, maar vervolgens ook voor tijdelijke assistentie nabij het windpark Borssele.

De compacte zeeslepers bleken uitermate geschikt voor deze functie.

Halverwege 2022 werden ze beide overgenomen door Multraship om deze taken te vervullen voor de Kustwacht. De 'Alp Ace' werd omgedoopt tot 'Multraship Commander' en ligt standaard gestationeerd bij windpark Borssele. De 'Alp Ippon' ging verder als 'Multraship Protector' en vervult haar taken bij windparken in het gebied Hollandse Kust. Er is een langdurig contract aangegaan tot en met 2026, met een optie tot verlenging.

De schepen vervullen hoofdzakelijk de taak om incidenten rondom de windparken te voorkomen. Ze liggen preventief klaar om zo snel mogelijk een sleepverbinding te maken in een noodgeval. Half januari bleek dit geen overbodige luxe toen een schip een black-out kreeg op enkele mijlen afstand van windpark Borssele en met windkracht 7 richting het windpark afdreef. 'Multraship Commander' was paraat en wist tijdig de sleepverbinding te maken om haar af te voeren richting de haven.

SLOT

Er staan interessante ontwikkelingen op de Noordzee in het verschiet. Het plan om de komende 7 jaar de windmolencapaciteit uit te breiden van 2,5 GW naar 21,5 GW is op zijn minst optimistisch te noemen. Zo ook de vormgeving van de plannen voor wind op zee na 2030. Het is aan de redactie om deze ontwikkelingen in de gaten te houden en mijn belofte is dat er een vervolg komt, zolang er sleepboten bij betrokken blijven.

 Robin Sapulete

 Kustwacht / Multraship / Rijkswaterstaat / ALP

 www.windopzee.nl / www.kustwacht.nl / www.multraship.com

'ALP Ace'

De nieuwe kustwacht helikopters

Oud- en nieuw vliegend materieel